

[Carl M. Nielsen.]

kommer til drøftelse i samarbejdsudvalgene, til andre ting af gavnlig karakter kan blive foreslået.

Med disse få bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

H. C. Andersen: Efter den indgående gennemgang, som den højtærede handelsminister foretog af lovforslaget, skal jeg ikke komme ind på enkeltheder, men kun fremsætte nogle få bemærkninger.

Det lovforslag, vi her har med at gøre, er jo ikke noget ukendt. Tilsvarende lovforslag har i en lang årrække kunne betegnes som forårets budbringere til rigsdagen; i en lang årrække har vi måttet forhandle om sukkerordningen, og hvert år er vi kommet igennem forhandlingerne uden større besvær. Jeg erindrer kun eet år, hvor vanskelighederne syntes at være betydeligere end ellers, idet roedyrkerne truede med ikke at ville dyrke roer, fordi den pris, de skulle have for roerne, lå lavere, end de mente at kunne gå med til at arbejde for. Men også det år slap vi da igennem.

I år har forhandlingerne været vanskeligere, og man har da også set, at pressens folk har vurderet forhandlingerne som så vanskelige, at de har benævnt dem på en måde, som vi ikke har hørt før. Det er blevet sagt, at disse forhandlinger i virkeligheden var en sukkerkrig, og da enighed opnåedes parterne imellem, kunne man se som store overskrifter i bladene: „Sukkerkrigen endt“. Det var ligesom en tilskyn-delse til befolkningen til at drage et dybt lettelsens suk.

Hvis man nu godkender betegnelsen: sukkerkrig, står man overfor erkendelsen af, at her stod to eller flere fjendtlige magter med våben i hånd overfor hinanden. Den, der havde den bedste stilling og de bedste våben i hænderne, måtte naturligvis gå af med sejren, hvis man da ikke fandt på at slutte fred, inden det kom til at gå altfor voldsomt til. Det er vist nok altid klogest at søge denne udvej af en krig, og det var også klogt at gøre det her, og heldigvis nåede man også dertil. De stridende parter er allerede nævnt. På den ene side stod den højtærede handelsminister — i den sidste del af forhandlingerne stod han i spidsen for den lille hær, som hedder sukkerudvalget —, og på den anden side stod sukkerfabrikkerne med generaler af megen dygtighed, for det kan vi godt indrømme, at de var i besiddelse af.

Nu har jo enhver krig sin årsag. Man vil

erindre, at alle partier i fjor, da vi havde et tilsvarende lovforslag til forhandling, gik ind på at virke hen til en 10-årig koncession under hensyn til, at millionbeløb til rationalisering retfærdiggjorde en sådan eller i hvert fald en koncession, der gjaldt for længere tid end den, man plejede at give, og som kun gjaldt for et år ad gangen. Dette kunne altså ikke være anledning til krigen.

Fabrikkerne ønskede at fordoble deres aktiekapital. Også det ønske fik de opfyldt, og de fik det endda opfyldt på lidt blidere kår, end vi kunne ønske. Jeg tror, at såvel den højtærede minister som alle vi andre kunne have ønsket, at gevinsten for fabrikkerne var blevet lidt mindre, end den blev, men de fik deres ønske opfyldt, så ej heller her blev stridsøksen gravet op.

Hvad var da årsagen til de vanskelige forhandlinger, som kom til at bære navnet sukkerkrigen? Ja, ministeren har omtalt det. Man vil vide, at fabrikkerne i disse år har bestilt andet end at producere sukker. Sukkerproduktionen er det, som vedkommer deres koncession, men de har også lavet andre ting — jeg skal kun fremhæve 2 ting, der iøvrigt allerede er nævnt, nemlig frø og sukkersaft. Det har betydet en stor fortjeneste, men det ligger udenfor koncessionen. For De Danske Sukkerfabrikker har det betydet 20 mill. kr. og for Nykøbing-fabrikken 3,3 mill. kr.

Når man så stiller det spørgsmål: Hvis er disse penge? kan man godt forstå, at man her står overfor noget, som meget vel kan betyde, at forhandlingerne bliver trange. Og det blev de også. Vi måtte holde for — jeg indrømmer, at jeg hører til dem, der så sådan på det —, at når pengene var tjent udenfor koncessionen, var det fabrikernes penge. Og når den højtærede minister — som ministeren har sagt det i dag — måtte mene, at det ville være retsstridigt, hvis staten prøvede at lægge sin hånd på disse penge, og at man ikke ville kunne vinde en sag på dette spørgsmål, forekommer det mig, at det ville have været uklogt at prøve derpå; det ville i hvert fald være en mærkværdig stilling at anbringe en minister i — en minister, som efter min mening i denne sag har udført et kæmpearbejde.

Derfor fik fabrikkerne lov til at beholde disse penge, hvad jeg også tror de skulle have, og de fik også tilsagn om at få renter af dem mod at gå ind på en lavere rente end fra først af krævet. Ministeren nævnte, at fabrikkerne havde tænkt sig, at de skulle have 5 pct., jeg ved også, at ministeren tilbød dem 3 pct., og jeg havde gerne set, at ministeren havde fået sin vilje på dette punkt,